

15. Llanque M. Max Weber, Wirtschaft und Gesellschaft. Grundriss der verstehenden Soziologie, Tübingen 1922. In: Kailitz S. (eds). Schlüsselwerke der Politikwissenschaft. VS Verlag für Sozialwissenschaften, 2007. S. 489–493.
DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-531-90400-9_129

REFERENCES

Barzelay, M. "Origins of the New Public Management: An International View from Public Administration". In: New Public Management: Current Trends and Future Prospects, 15-34. London, 2002.

Caiden, G. E., and Sundaram, P. "The Specificity of Public Service Reform". *Public Administration and Development*, vol. 24, no. 5 (2004): 373-383.
DOI: <https://doi.org/10.1002/pad.329>

Christensen, T., and Laegreid, P. "New Public Management: The Effect of Contractualism and Devolution on Political Control". *Public Management Review*, vol. 3, no. 1 (2001): 73-94.
DOI: <https://doi.org/10.1080/14616670010009469>

Hughes, O. E. *Public Management and Administration*. New York: Palgrave Macmillan, 2003.

[Legal Act of Ukraine] (2021). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-p#Text>

Lee, E. W., and Haque, M. S. "The New Public Management Reform and Governance in Asian NICs: A Comparison of Hong Kong and Singapore". *Governance*, vol. 19, no. 4 (2006): 605-626.
DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1468-0491.2006.00330.x>

Llanque, M. "Max Weber, Wirtschaft und Gesellschaft. Grundriss der verstehenden Soziologie, Tübingen 1922". In Schlüsselwerke der Politikwissenschaft,

489-493. VS Verlag für Sozialwissenschaften, 2007.
DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-531-90400-9_129

Manning, N. "The Legacy of the New Public Management in Developing Countries". *International Review of Administrative Sciences*, vol. 67, no. 2 (2001): 297-312.
DOI: <https://doi.org/10.1177/0020852301672009>

Minogue, M. "The Internationalization of New Public Management". In *The Internationalization of Public Management: Reinventing the Third World State*. Northampton, MA: Edward Elgar Publishing, 2001.

Mintrom, M. Herbert A. Simon, *Administrative Behavior: A Study of Decision-Making Processes in Administrative Organization*. Oxford: Oxford University Press, 2015.
DOI: <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199646135.013.22>

Radaelli, C. M. "The domestic impact of european union public policy: notes on concepts, methods, and the challenge of empirical research". *Politique europeenne*, vol. 1, no. 5 (2002): 105-136.
DOI: <https://doi.org/10.3917/poeu.005.0105>

Sarker, A. E. "New Public Management in Developing Countries: An Analysis of Success and Failure with Particular Reference to Singapore and Bangladesh". *International Journal of Public Sector Management*, vol. 19, no. 2 (2006): 180-203.
DOI: <https://doi.org/10.1108/09513550610650437>

Swinkels, M. "How ideas matter in public policy: a review of concepts, mechanisms, and methods". *International Review of Public Policy*, vol. 2, no. 3 (2020): 281-316.
DOI: <https://doi.org/10.4000/irpp.1343>

Tay, J. *Public Service Reforms in Singapore*. New York: Management Development and Governance Division, 1999.

Theories of the Policy Process. New York: Routledge, 2018.
DOI: <https://doi.org/10.4324/9780429494284>

УДК 34.004

JEL: F52; H56; O38

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-12-11-17>

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА: СОЦІАЛЬНИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТИ, ЦИФРОВІЗАЦІЯ

©2023 ПТАЩЕНКО О. В.

УДК 34.004

JEL: F52; H56; O38

Птащенко О. В. Національна безпека: соціальний та економічний аспекти, цифровізація

У наведеній роботі розглянуто основні складові національної безпеки та зосереджено увагу на соціальному та економічному компонентах – як на двох найбільш пов'язаних між собою та іншими компонентами національної безпеки. В умовах цифровізації соціальний та економічний аспекти національної безпеки стають особливо важливими, оскільки сучасне суспільство та економіка все більше залежать від інформаційних технологій і цифрових засобів. Наведено ключові аспекти кожного з цих напрямків: забезпечення населення базовими навичками кібербезпеки та свідомим використанням цифрових технологій; розвиток нормативно-правових механізмів та технічних рішень для захисту особистої інформації громадян; взаємодія між владою, бізнесом і громадськістю для захисту критичних інфраструктур від кіберзагроз; розробка та впровадження стратегій з боротьби з кіберзлочинністю для забезпечення кібербезпеки суспільства; використання цифрових технологій для полегшення участі громадян у виборчих процесах і прийнятті рішень; забезпечення прозорості та доступу до публічної інформації через цифрові канали; розвиток електронної комерції та цифрових фінансових послуг для стимулювання економічного зростання; підтримка інновацій і впровадження цифрових технологій для підвищення конкурентоспроможності; забезпечення кібербезпеки бізнесу для запобігання витокам конфіденційної інформації; захист фінансових установ від кіберзагроз для забезпечення стабільності фінансової системи; забезпечення робочої сили необхідними цифровими навичками та навчанням в умовах цифрової економіки; розвиток моделей дистанційної роботи та мобільних технологій для вдосконалення ринку праці. Цифрова безпека та технологічний розвиток у сфері економіки визначають успішність країни в сучасному світі. Організації та держави повинні активно працювати над вдосконаленням законодавства, розвитком технологій і підвищенням кіберсвідомості для ефективної протидії кіберзагрозам і забезпечення стійкості національної безпеки.

Ключові слова: національна безпека, система економічної безпеки, ризики та загрози, рівень соціальної безпеки міста, соціальна підсистема, управління соціальною безпекою, економічний розвиток, національна економіка, цифрові технології, цифрова економіка, цифровізація.

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 15.

Птащенко Олена Валеріївна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри підприємництва і торгівлі, Західноукраїнський національний університет (вул. Львівська, 11, Тернопіль, 46009, Україна)

E-mail: helenavaleriya@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2413-7648>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/2133774>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57215814236>

UDC 34.004

JEL: F52; H56; O38

Ptashchenko O. V. National Security: Social and Economic Aspects, Digitalization

This paper considers the main components of national security and focuses on the social and economic components as the two most interconnected among the other components of national security. In the context of digitalization, the social and economic aspects of national security become especially important, as modern society and the economy are increasingly dependent on information technology and digital tools. The key aspects of each of these areas are presented: providing the population with basic cybersecurity skills and the conscious use of digital technologies; development of regulatory mechanisms and technical solutions for the protection of citizens' personal information; interaction between government, business and the public to protect critical infrastructures from cyber threats; development and implementation of cybercrime strategies to ensure the cybersecurity of society; the use of digital technologies to facilitate citizen participation in electoral processes and decision-making; ensuring transparency and access to public information through digital channels; development of e-commerce and digital financial services to stimulate economic growth; supporting innovation and digitalization to increase competitiveness; ensuring business cybersecurity to prevent leaks of confidential information; protecting financial institutions from cyber threats to ensure the stability of the financial system; providing the workforce with the necessary digital skills and training in the digital economy; development of remote work models and mobile technologies to improve the labor market. Digital security and technological development in the field of economics determine the country's success in the modern world. Organizations and countries should actively work to improve legislation, develop technology, and raise cyber awareness to effectively counter cyber threats and ensure the resilience of national security.

Keywords: national security, economic security system, risks and threats, level of social security of the city, social subsystem, social security management, economic development, national economy, digital technologies, digital economy, digitalization.

Fig.: 1. Tabl.: 2. Bibl.: 15.

Ptashchenko Olena V. – D. Sc. (Economics), Professor, Professor of the Department of Entrepreneurship and Trade, West Ukrainian National University (11 Lvivska Str., 46009, Ukraine)

E-mail: helenavaleriya@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2413-7648>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/2133774>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57215814236>

У контексті сучасного світового розвитку особливої уваги набуває питання безпеки. Це пов'язано не тільки із війною та соціальною напругою через зростаючу вимушену міграцію, а й з розвитком новітніх технологій, глобалізацією, інтеграційними процесами та прискороною трансформацією сучасного політичного та економічного простору. Такі аспекти сучасності змінюють геополітичні напрями та додають новітніх гравців на геополітичному просторі. Саме тому актуалізація питання безпеки на різних її рівнях є необхідною складовою сучасного життя будь-якої країни.

Національна безпека є комплексним поняттям, яке охоплює різноманітні аспекти, включно із соціальними, економічними та технологічними. У контексті цифрової епохи це питання стає ще більш актуальним, оскільки технологічні зрушення можуть впливати на різні сфери національної безпеки. Саме тому доцільно звернути увагу на такі напрями формування національної безпеки:

- ✦ забезпечення доступу до цифрових технологій для всіх верств суспільства для уникнення цифрового відокремлення та соціальної напруги;
- ✦ захист від маніпуляції інформацією та фейкових новин, які можуть порушити соціальну стабільність;

- ✦ створення цифрових платформ для активної участі громадян у процесах управління та прийнятті рішень;
- ✦ забезпечення відкритості управління та доступу до інформації для зміцнення довіри громадян;
- ✦ підвищення рівня кібербезпеки серед громадян для захисту особистої інформації та зменшення ризику кіберзагроз;
- ✦ попередження соціального інжинірингу та атак, спрямованих на маніпуляцію поведінкою громадян;
- ✦ розвиток і захист критично важливої цифрової інфраструктури для уникнення економічних втрат внаслідок кібератак;
- ✦ підтримка цифрової трансформації підприємств для забезпечення їхньої конкурентоспроможності та стійкості;
- ✦ захист електронних фінансових систем від кіберзагроз і створення безпечних цифрових платіжних систем, а також захист електронних торгових платформ для забезпечення довіри споживачів та підтримки цифрового бізнесу [14];
- ✦ стимулювання інновацій та досліджень у сфері цифрових технологій для розвитку нових економічних можливостей;

- ✦ розвиток цифрових стартапів як джерела нових ідей та ринкових рішень;
- ✦ участь у розробці міжнародних стандартів та нормативів для цифрового простору та електронної безпеки;
- ✦ впровадження систем аналізу та прогнозування для своєчасного виявлення та реагування на кіберзагрози.

Усі ці аспекти взаємодіють між собою та спільно визначають рівень національної безпеки в умовах цифрової економіки. Забезпечення цифрової безпеки є важливим завданням, оскільки воно впливає не тільки на економіку країни, але й на соціальний розвиток і стабільність суспільства. Реалізація ефективних стратегій у сфері кібербезпеки та використання цифрових технологій допомагає країнам досягати своїх соціальних та економічних цілей в умовах сучасного цифрового середовища.

Спираючись на актуальність дослідження національної безпеки, слід зауважити, що загалом дослідження національної безпеки є важливою галуззю, яка охоплює багато аспектів, включно з військовою безпекою, економічною стійкістю, соціальною стабільністю та кібербезпекою. Дослідники, які займаються цією проблематикою, намагаються зрозуміти та проаналізувати загрози та виклики, з якими стикається країна в контексті забезпечення національної безпеки.

Дослідження національної безпеки є міждисциплінарним завданням, яке включає в себе різні аспекти політичних наук, економіки, військової стратегії, технологій та соціальних наук.

Таким чином, можна виділити роботи таких вчених, як: О. Амосов (у своїх роботах піднімає питання фінансової безпеки різних рівнів) [4], Н. Бабіна (питання економічної безпеки локального рівня та інше) [5], Т. Олексюк зі співавторами (питання цифровізації, цифрової політики та цифрової безпеки) [3], О. Резнік зі співавторами (питання фінансової безпеки) [1], О. Єлізаров, О. Радченко (розглядають соціальні й економічні складові безпеки) [8], О. Скорук (розглядає систему формування національної безпеки з точки зору посилення економічної безпеки різних рівнів) [13] та інших.

Дослідження національної безпеки допомагає країні розуміти її слабкі та сильні сторони, а також розробляти стратегії для забезпечення стійкості та безпеки в сучасному геополітичному та технологічному середовищі. Важливою частиною цього процесу є співпраця між дослідниками, урядовими установами та міжнародними партнерами для обміну інформацією та розробки ефективних стратегій.

Метою роботи є аналіз національної безпеки з точки зору її економічних і соціальних складових в умовах, що диктує цифровізація та глобальний економічний простір..

Національна безпека в умовах цифровізації стає особливо важливою, оскільки цифрові технології не тільки приносять безліч нових можливостей, але й спричиняють нові виклики та загрози. Важливо розглядати цифрову трансформацію в контексті кібербезпеки, захисту даних, кіберзагроз, а також її вплив на економіку, соціум та військову сферу. Зазначимо окремі ключові аспекти національної безпеки в умовах цифровізації:

- ✦ у зв'язку з цифровізацією багато критично важливих систем, таких як енергетика, транспорт, медицина, стають цифровими. Забезпечення їх кібербезпеки стає надзвичайно важливим;
- ✦ розвиток і вдосконалення засобів виявлення кіберзагроз та захисту від таких з них, як віруси, шкідливі програми та кібершпигунство;
- ✦ розробка стратегій національної кібербезпеки, включно з політикою, законодавством і міжнародною співпрацею в цьому напрямку;
- ✦ розробка та впровадження ефективних правових і регуляторних механізмів, які забезпечують захист особистих даних і приватності громадян;
- ✦ заходи для усунення вразливостей і поліпшення кібергігієни серед користувачів, компаній та урядових установ;
- ✦ забезпечення безпеки електронних фінансових транзакцій, захист від кібершахрайства та інших фінансових кіберзагроз;
- ✦ створення стратегій для розвитку цифрових технологій та інновацій, щоб підвищити конкурентоспроможність країни в глобальному цифровому економічному просторі [11; 15];
- ✦ захист від розповсюдження дезінформації та фейкових новин, які можуть впливати на соціальну стабільність і політичну безпеку;
- ✦ забезпечення доступу до інформації та розвитку цифрової громадської участі для підтримки демократії та прав людини;
- ✦ розробка та підтримка кібервійськових здатностей для захисту від кібератак і забезпечення кібербезпеки військових об'єктів;
- ✦ визначення стратегій і тактик у сфері кібервоєн і вироблення кібердоктрини для збройних сил.

Загальна інтеграція цих аспектів та розробка комплексних стратегій є важливим завданням для забезпечення національної безпеки в умовах цифровізації. Сучасне суспільство має бути готовим вирішувати виклики, які виникають разом із швидким розвитком технологій та цифровою трансформацією.

Саме тому доцільно навести складові національної безпеки в умовах цифровізації (рис. 1).

Усі наведені на рис. 1 компоненти взаємодіють і взаємозалежні, створюючи цілісну систему національної безпеки. Ефективна координація та інтегра-

Рис. 1. Складові національної безпеки в умовах цифровізації

Джерело: розроблено автором на основі [2; 6; 7; 9; 10; 14].

ція цих компонентів дозволяє країні ефективно реагувати на різноманітні виклики та забезпечує її стійкість у різних сферах життя.

Слід також зазначити, що в контексті національної безпеки особливе значення мають дві компоненти: соціальна та економічна. Це пов'язано, передусім, з тим, що вони мають суттєвий вплив на всі компоненти та прямо чи опосередковано пов'язані з кожною з них.

Соціальний компонент національної безпеки визначається сукупністю аспектів, пов'язаних із соціальними процесами та станом суспільства, що впливають на його стабільність і спроможність витримати внутрішні та зовнішні виклики.

У *табл. 1* наведено основні складові соціальної компоненти національної безпеки, які складають один із основних аспектів формування системи соціальної безпеки на різних рівнях.

Спроможність суспільства впоратися із соціальними викликами, підтримати соціальну стабільність і поліпшити якість життя громадян є критичним аспектом забезпечення національної безпеки. Розвиток і реалізація ефективних соціальних політик, спрямованих на зміцнення соціального капіталу та підвищення якості життя, є важливим завданням для кожної країни.

Соціальна та економічна системи безпеки представляють собою важливі аспекти забезпечення стабільності та добробуту суспільства. У порівнянні із соціальною системою безпеки економічна система має свої власні складові, які спрямовані на забезпечення стійкості економічної сфери та підтримку економічної активності. Основні складові економічної системи безпеки включають:

- ✦ забезпечення стійкості та ефективності банківської системи, контроль за її функціонуванням;
- ✦ розвиток і регулювання фінансових ринків для запобігання кризам і забезпечення стабільності;
- ✦ вивчення та прогнозування економічних тенденцій для прийняття інформованих рішень;
- ✦ збір та аналіз статистичних даних для оцінки ефективності економічних політик;
- ✦ управління та розвиток міжнародної торгівлі та інвестицій для підтримки економічної активності;
- ✦ регулювання торговельних та інвестиційних бар'єрів для захисту вітчизняного виробництва та ринків;
- ✦ розвиток та утримання ефективних транспортних систем;
- ✦ забезпечення стабільності та доступності енергетичних ресурсів;
- ✦ управління податковою та бюджетною політикою для забезпечення фінансової стійкості;
- ✦ виділення ресурсів на соціальні програми та проекти для підтримки громадян;
- ✦ стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу як двигуна економічної активності;
- ✦ заохочення наукових досліджень та інновацій для підтримки конкурентоспроможності.

Компоненти економічної системи безпеки спрямовані на створення сприятливого економічного середовища, розвиток підприємництва, забезпечення стабільності фінансової системи та здійснення ефективної економічної політики для досягнення економічної безпеки країни. Здорова економічна система є важливою складовою загальної національної безпеки.

Складові системи соціальної безпеки

Складова	Характеристика
Громадянська стабільність	Забезпечення взаєморозуміння та гармонії між різними групами населення, уникнення конфліктів та вибухів національної напруги
	Створення умов для рівності прав і можливостей, зменшення відмінностей у соціальному та економічному становищі
Соціальний капітал	Розвиток механізмів взаємодопомоги та співпраці в суспільстві
	Зміцнення почуття приналежності та патріотизму, підтримка громадських ініціатив
Освіта та інтелектуальний розвиток	Забезпечення рівного доступу до якісної освіти для всіх верств населення
	Розвиток інтелектуальних ресурсів суспільства, підтримка наукових досліджень та інновацій
Соціальний захист	Забезпечення доступу до якісної медичної допомоги та розвиток системи громадського здоров'я
	Створення ефективної системи соціального захисту, яка забезпечує допомогу у важких життєвих ситуаціях
Інформаційна безпека	Захист від маніпуляцій та дезінформації, розвиток критичного мислення
	Заохочення та підтримка різноманітності культур і традицій у суспільстві
Демографія	Розвиток стратегій для підтримки стабільної національної демографічної ситуації
	Забезпечення можливостей для розвитку молоді та їхнього активного участі в суспільному житті

Джерело: складено на основі [8; 9; 12; 15].

Саме тому доцільно сформулювати основні критерії, які будуть визначати допустимий чи достатній рівень національної безпеки за умов цифровізації та при врахуванні економічного та соціального аспектів.

В умовах цифровізації вимірювання достатнього рівня національної безпеки стає складнішим завданням, оскільки виникають нові загрози та виклики, пов'язані із цифровим середовищем. Основні критерії виміру національної безпеки в умовах цифровізації наведено в *табл. 2*.

Загальна ефективність заходів у галузі кібербезпеки та цифрової безпеки може бути визначена шляхом комплексного врахування цих критеріїв та постійного моніторингу й адаптації заходів забезпечення безпеки до змін у цифровому середовищі.

ВИСНОВКИ

Таким чином, цифрова ера приводить до появи нових, більш складних викликів для національної безпеки. Загрози від кібератак, дезінформації та інших кіберзагроз вимагають комплексного підходу та взаємодії в різних сферах життя суспільства.

Забезпечення кібербезпеки та ефективного використання інформаційних технологій є важливою складовою національної безпеки сьогодні. Кібербезпека стає ключовим аспектом для захисту від кіберзагроз і забезпечення стійкості суспільства.

Урахування соціального аспекту передбачає акцент на підвищення інформаційної грамотності населення та впровадження кібергігієнічних практик для захисту від дезінформації та кіберзагроз. При цьому економічний аспект визначає важливість розвитку цифрової інфраструктури та інновацій. Забезпечення доступу до швидкісного інтернету та розвиток передових технологій стає стратегічним завданням для економічного зростання та конкурентоспроможності.

Формування національної безпеки в умовах цифровізації потребує підтримки інновацій. Розвиток і впровадження передових технологій сприяє не тільки економічному зростанню, але і зміцнює позиції країни в глобальному інформаційному просторі. Умови цифрової економіки вимагають активної співпраці та обміну інформацією на міжнародному рівні. Забезпечення національної безпеки потребує спільних зусиль і стандартів у сфері кібербезпеки.

З огляду на швидкі зміни в цифровому середовищі, національна безпека повинна бути гнучкою й адаптивною до нових та еволюційних загроз.

Узагальнюючи, формування національної безпеки в умовах цифровізації вимагає інтегрованого підходу, що враховує ефективність заходів у соціальній, економічній та технічній сферах. Налагодження партнерства між владою, громадянами та бізнесом, урахування принципів прозорості та ефективності в управлінні ризиками дозволить країні ефективно забезпечувати свою національну безпеку в умовах цифрової епохи. ■

Критерії виміру національної безпеки в умовах цифровізації

Критерій	Характеристика
Кібербезпека	Вимірює ефективність заходів забезпечення конфіденційності, цілісності та доступності інформації в цифровому просторі
	Оцінює, наскільки ефективно захищені ключові об'єкти та сервіси від кіберзагроз
	Включає ефективність механізмів виявлення, відповіді та відновлення після кібератак
Інформаційна безпека	Оцінює здатність виявлення та протистояння інформаційним впливам і маніпуляціям
	Визначає рівень доступу громадськості до інформації та перевіреність інформаційних джерел
Кібергігієна	Оцінює ефективність заходів захисту від поширення дезінформації та фейків в інтернеті
	Вимірює рівень освіти та усвідомленості населення щодо кібербезпеки та кіберзагроз
Технологічна безпека	Оцінює рівень захищеності новітніх технологій від потенційних кіберзагроз і вразливостей
	Визначає рівень інноваційної активності та використання передових технологій в економіці та обороні
Законодавчий критерій	Вимірює ступінь відповідності законодавства сучасним кіберзагрозам і викликам
	Оцінює ефективність органів регулювання та їхньої здатності реагувати на нові виклики
Міжнародний критерій	Визначає участь у міжнародних ініціативах та договорах з кібербезпеки
	Оцінює рівень співпраці з іншими країнами у сфері обміну інформацією про кіберзагрози

Джерело: складено на основі [2; 4; 7; 11; 14; 15].

БІБЛІОГРАФІЯ

- Reznik O. et al. Financial Security of the State / Reznik O., Kovalchuk A., Getmanets O., Nastyuk V., Andriichenko N.. *Journal of Security and Sustainability Issues*. 2020. Vol. 9. No. 3. P. 843–852.
DOI: [https://doi.org/10.9770/jssi.2020.9.3\(10\)](https://doi.org/10.9770/jssi.2020.9.3(10))
- Reznikova N., Ivashchenko O., Hrynychak N., Dvornyk I. Monetary traps of the new macroeconomic consensus: problems of stabilization policy after COVID-19. *Economic of Development*. 2022. Vol. 21. No. 1. P. 17–24.
DOI: [https://doi.org/10.57111/econ.21\(1\).2022.17-24](https://doi.org/10.57111/econ.21(1).2022.17-24)
- Oleksiyuk T. et al. Development of Information Policy of Ukraine under Martial Law / Oleksiyuk T., Ptashchenko O., Krasnoshchok V., Grytsyshen D., Sergiienko L. *Review of Economics and Finance*. 2023. Vol. 21. No. 1. P. 1432–1437.
DOI: <https://doi.org/10.55365/1923.x2023.21.157>
- Амосов О. Ю. Фінансова безпека підприємства в сучасних економічних умовах: теоретичний аспект. *Проблеми економіки*. 2011. № 4. С. 76–80. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2011-4_0-pages-76_80.pdf
- Бабіна Н. О. Економіко-фінансова безпека підприємств України як елемент фінансової безпеки держави в контексті інтеграційних процесів // *Управлінський аспект забезпечення фінансової безпеки України* : колективна монографія / за ред. О. В. Черевка. Черкаси : Видавець Ю. А. Чабаненко, 2018. С. 185–206.
- Власюк О. С. Теорія і практика економічної безпеки в системі науки про економіку. Київ, 2008. 48 с.
- Гарькава В. Ф. Економічна безпека регіонів України. *Економіка України*. 2022. № 2. С. 37–49.
DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2022.02.037>
- Єлізаров О. В., Радченко О. В. Соціальна й економічна безпека України: стратегічні пріоритети та доктринальні положення. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія «Державне управління»*. 2019. Вип. 2. С. 147–154.
DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.3532929>
- Лойко В. В. Загрози економічній безпеці промислового підприємства: сутність та класифікація. *Ефективна економіка*. 2015. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4372>
- Отенко І., Птащенко О., Куц Я. Тенденції розвитку електронного бізнесу на світовому ринку. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія «Економічні науки»*. 2020. № 4. С. 50–57.
DOI: <https://doi.org/10.30857/2413-0117.2020.4.5>
- Птащенко О. В., Пастушенко А. О., Імнадзе І. Н., Солдатова А. А. Тенденції розвитку глобальних ринків в умовах цифровізації. *Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля*. 2021. Вип. 6. С. 125–128.
DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2021-270-6-125-128>
- Резнікова Н. В., Панченко В. Г., Іващенко О. А. Від синтезу економічних теорій до політичного консенсусу: монетарно-фінансові дилеми макроекономічної стабілізації в умовах коронакризи. *Економіка України*. 2021. № 4. С. 3–29.
DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2021.04.003>
- Скорук О. В. Економічна безпека держави: сутність, складові елементи та проблеми забезпечення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. 2016. Вип. 6. Ч. 3. С. 39–42. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2016_6\(3\)_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2016_6(3)_11)

14. Уряд схвалив Стратегію економічної безпеки до 2025 року / Економічна правда. 10.09.2021. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2021/03/10/671791/>
15. Четверта промислова революція: зміна напрямів міжнародних інвестиційних потоків : монографія / за наук. ред. А. І. Крисоватого, О. М. Сохацької. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. 478 с.

REFERENCES

- Amosov, O. Yu. "Finansova bezpeka pidpriemstva v suchasnykh ekonomichnykh umovakh: teoretychnyi aspekt" [Financial Security of the Enterprise in Modern Economic Conditions: Theoretical Aspect]. *Problemy ekonomiky*, no. 4 (2011): 76-80. https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2011-4_0-pages-76_80.pdf
- Babina, N. O. "Ekonomiko-finansova bezpeka pidpriemstv Ukrainy yak element finansovoi bezpeky derzhavy v konteksti intehratsiinykh protsesiv" [Economic and Financial Security of Ukrainian Enterprises as an Element of the State's Financial Security in the Context of Integration Processes]. In: *Upravlinskyi aspekt zabezpechennia finansovoi bezpeky Ukrainy*, 185-206. Cherkasy: Vydavets Yu. A. Chabanenko, 2018.
- Chetverta promyslova revoliutsiia: zmina napriamiv mizhnarodnykh investytsiinykh potokiv* [The Fourth Industrial Revolution: Changing the Direction of International Investment Flows]. Ternopil: Osadtsa Yu. V., 2018.
- Harkava, V. F. "Ekonomichna bezpeka rehioniv Ukrainy" [Economic Security of the Regions of Ukraine]. *Ekonomika Ukrainy*, no. 2 (2022): 37-49. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2022.02.037>
- Loiko, V. V. "Zahrozy ekonomichnii bezpetsi promyslovoho pidpriemstva: sutnist ta klasyfikatsiia" [Threats to Economic Security of Industrial Enterprise: Essence and Classification]. *Efektivna ekonomika*, no. 10 (2015). <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4372>
- Oleksiyuk, T. et al. "Development of Information Policy of Ukraine under Martial Law". *Review of Economics and Finance*, vol. 21, no. 1 (2023): 1432-1437. DOI: <https://doi.org/10.55365/1923.x2023.21.157>
- Otenko, I., Ptashchenko, O., and Kushch, Ya. "Tendentsii rozvytku elektronnoho biznesu na svitovomu rynku" [E-Business Development Trends in the World Market]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu tekhnologii ta dyzainu. Seriiia «Ekonomichni nauky»*, no. 4 (2020): 50-57. DOI: <https://doi.org/10.30857/2413-0117.2020.4.5>
- Ptashchenko, O. V. et al. "Tendentsii rozvytku hlobalnykh rynkiv v umovakh tsyfrovizatsii" [Trends in the Development of Global Markets in the Conditions of Digitalization]. *Visnyk Skhidnoukrainskoho natsionalnoho universytetu im. V. Dalia*, no. 6 (2021): 125-128. DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2021-270-6-125-128>
- Reznik, O. et al. "Financial Security of the State". *Journal of Security and Sustainability Issues*, vol. 9, no. 3 (2020): 843-852. DOI: [https://doi.org/10.9770/jssi.2020.9.3\(10\)](https://doi.org/10.9770/jssi.2020.9.3(10))
- Reznikova, N. et al. "Monetary traps of the new macroeconomic consensus: problems of stabilization policy after COVID-19". *Economic of Development*, vol. 21, no. 1 (2022): 17-24. DOI: [https://doi.org/10.57111/econ.21\(1\).2022.17-24](https://doi.org/10.57111/econ.21(1).2022.17-24)
- Reznikova, N. V., Panchenko, V. H., and Ivashchenko, O. A. "Vid syntezy ekonomichnykh teorii do politychnoho konsensusu: monetarno-fiskalni dylemy makroekonomichnoi stabilizatsii v umovakh koronakryzy" [From the Synthesis of Economic Theories to Political Consensus: Monetary and Fiscal Dilemmas of Macroeconomic Stabilization in the Context of the Coronavirus Crisis]. *Ekonomika Ukrainy*, no. 4 (2021): 3-29. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2021.04.003>
- Skoruk, O. V. "Ekonomichna bezpeka derzhavy: sutnist, skladovi elementy ta problemy zabezpechennia" [Economic Security of the State: Essence, Constituent Elements and Problems of Provision]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriiia «Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo»*, iss. 6, part 3 (2016): 39-42. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2016_6\(3\)_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2016_6(3)_11)
- "Uriad skhvalyv Stratehiuu ekonomichnoi bezpeky do 2025 roku" [The Government Approved the Strategy of Economic Security until 2025]. *Ekonomichna pravda*. September 10, 2021. <https://www.epravda.com.ua/news/2021/03/10/671791/>
- Vlasiuk, O. S. *Teoriia i praktyka ekonomichnoi bezpeky v systemi nauky pro ekonomiku* [Theory and Practice of Economic Security in the System of Economic Science]. Kyiv, 2008.
- Yelizarov, O. V., and Radchenko, O. V. "Sotsialna i ekonomichna bezpeka Ukrainy: stratehichni priorytety ta doktrynalni polozhennia" [Social and Economic Security of Ukraine: Strategic Priorities and Doctrinal Provisions]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu tsyvilnoho zakhystu Ukrainy. Seriiia «Derzhavne upravlinnia»*, no. 2 (2019): 147-154. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.3532929>